

III. DERMATOONKOLOJİ GÜNDEMİ

DERMOSKOPIK TERMİNOLOJİ

Prof. Dr. Ercan Arca
GATA Tıp Fakültesi Deri ve Zührevi Hastalıkları AD

4-6 EYLÜL 2014
JW Marriott Absheron Baku Hotel
BAKÜ / AZERBAYCAN

- **Dermatoskopi**
- **Epiluminesans mikroskopi (ELM)**
- **Amplifiye yüzey mikroskopisi**
- **Deri yüzeyi mikroskopisi**
- **Dermoskopi**, pigmente veya non-pigmente deri lezyonlarının non-polarize ışık ve yüzey yansımalarını engelleyecek bir sıvı ortamıyla birlikte ya da yansımanın minimal olduğu polarize ışıkla sıvı ortamı kullanılmadan, çeşitli güçteki büyütme sistemleriyle (basit el aleti ya da digital sistemler) birlikte incelendiği, invaziv olmayan bir invivo tanı tekniğidir
- Bu teknik epidermis, dermoepidermal bileşke ve papiller dermisteki pigmente anatomik yapılar, yüzeyel vasküler pleksus ve hatta bazen kollajenöz stroma hakkında bilgi verir

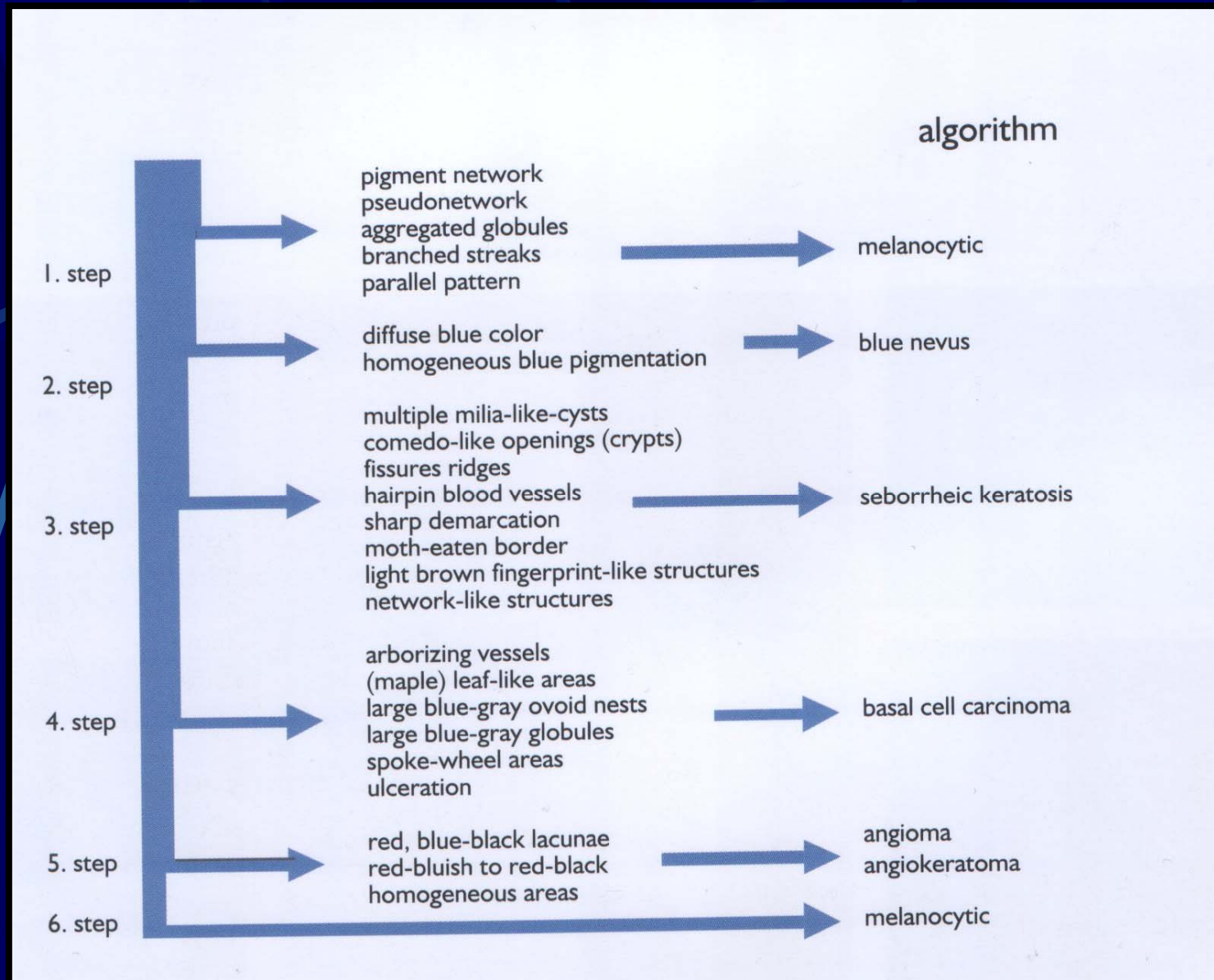
Fezal Özdemir,
İşıl Kılıncı Karaarslan,
Bengü Gerçekler Türk,
Sedef Şahin*,
Mustafa Turhan Şahin**,
Oya Oğuz***,
Murat Orhan Öztaş****,
Ercan Arca*****,
Tülin Mansur*****,
Ayşe Anıl
Karabulut*****,
Nida Kaçar*****.

**Dermoskopik Terminolojinin Dilimize
Uyarlanması: Türk Dermatoloji Derneği
Dermoskopi Çalışma Grubu Uzlaşısı**
Interpretation and Adaptation of Dermoscopic
Terminology to Our Language: Consensus
Report of the Turkish Society of Dermatology
Dermoscopy Working Group

- Çok sayıda yeni terminoloji
- Dermoskopi ile tanı için eğitim
- Akral, fasiyal ve tırnak terminolojisi ayrı
- Diğer alanlar olan saç dermoskopisi, inflamatuvar ve enfeksiyöz hastalıklarda kullanılan terimler ayrı
- Pigmente melanositik ve non melanositik lezyonlardaki sık kullanılan terminoloji

Dermoskopik Algoritma

- 2001 yılında “**Concencus Net Meeting**” kurulu, pigmente deri lezyonlarının klasifikasyonu için iki adım algoritmasını önermiştir.
- **1.ADIM**
 - Lezyonun melanositik mi non-melanositik mi olduğuna karar verilir.
 - Lezyonun melanositik olduğuna karar verilirse ikinci adıma geçilir.
- **2. ADIM**
 - Melanositik lezyonun benign – şüpheli ya da malign olduğuna karar verilir (Patern analizi, ABCD algoritması, 7 nokta kontrol listesi, Menzies metodu, Üç nokta kontrol listesi vs).

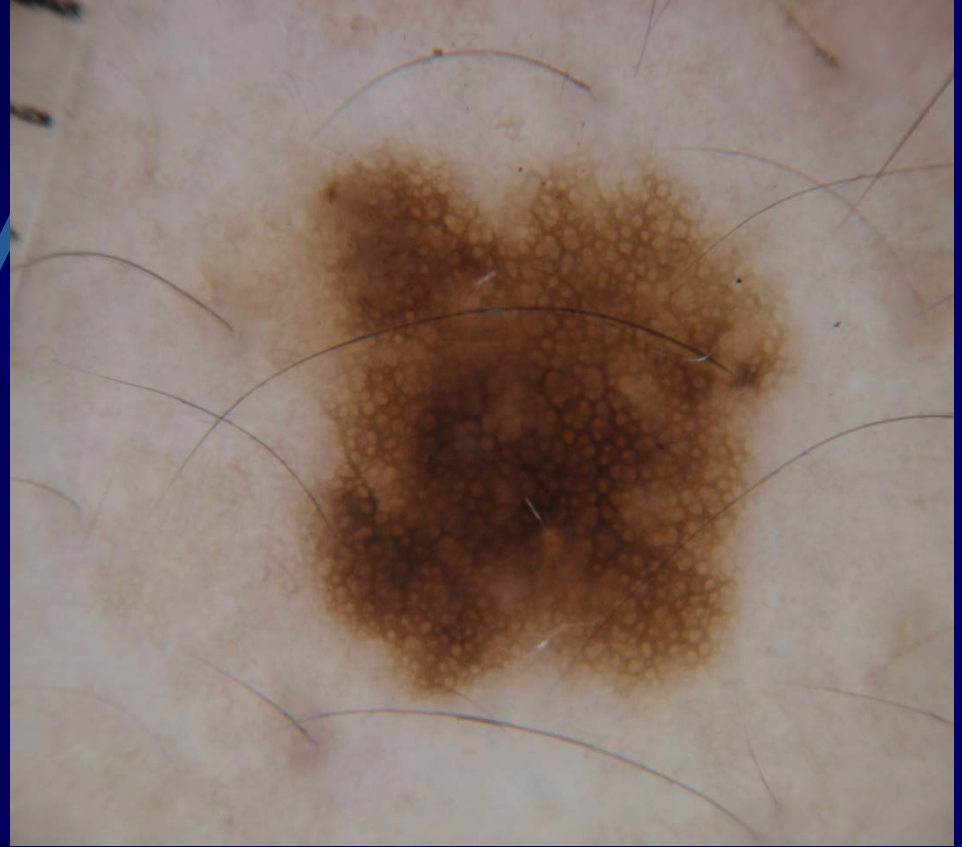
**Soyer HP, Argenziano G, Chimenti S.
Dermoscopy of Pigmented Skin Lesions. Milano EDRA, 2001.**

Melanositik lezyonlar

- Pigment ağı
- Nokta ve globüller
- Işınsal yapılar
- Homojen mavi pigmentasyon
- Melanomaya özđün yapılar
 - Atipik pigment ağı
 - Negatif pigment ağı
 - Regresyon yapıları
 - Mavi-beyazımsı tül
 - Hipopigmentasyon
 - Yapısız alanlar
 - Leke
 - Atipik vasküler yapılar
 - Kristalin yapılar

Pigment ağı

- Kahverengi ve siyah ağ çizgileri ve deliklerinden oluşan ağ benzeri yapı
- **Ağ çizgileri:** Dermal papillaların omuz kısımları boyunca biriken keratinositler ve rete tabanlarındaki melanositik hücre yapılarından oluşur
- **Ağ delikleri:** Dermal papilla uçlarındaki pigmentli keratinositlerden oluşan katmanın incelmesi nedeniyle açık renkli görünür

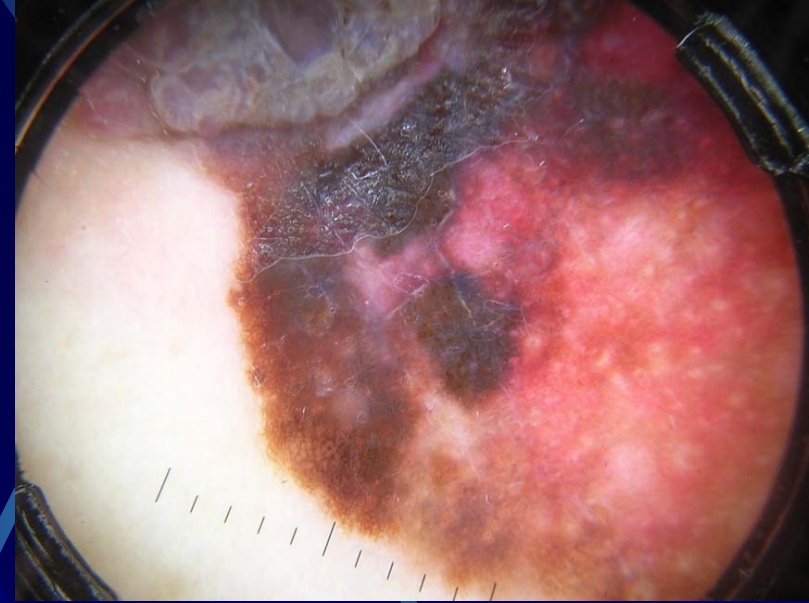
Tipik pigment ağı

- Düzenerli ađ yapısı
- Düzgün ađ çizgileri ve delikleri
- Homojen renk
- Renk ve ađ yapısı periferde azalararak kaybolur

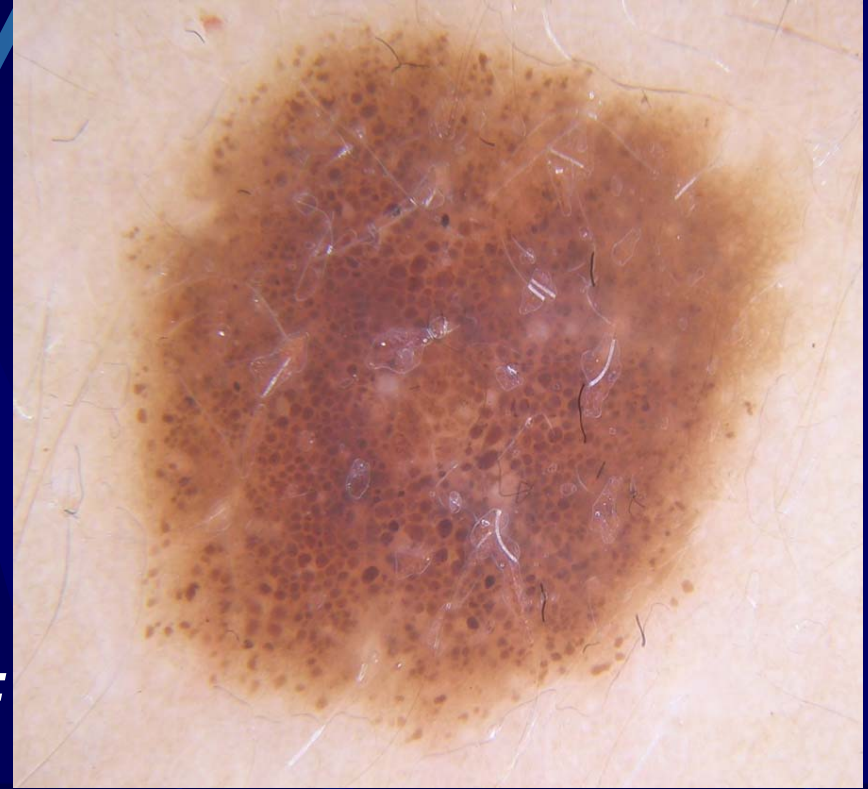
Atipik pigment ağı

- Kahve, siyah, gri, ağ gözleri farklı büyüklükte, ağ atkuları kalın, düzensiz dağılımlı ağ yapısıdır
- Dermoepidermal bileşke boyunca, tekil ya da yuvalar halinde yerleşmiş atipik melanositlerle birlikte olan, kalınlaşmış ve genişlemiş rete uzantılarının karşılığıdır

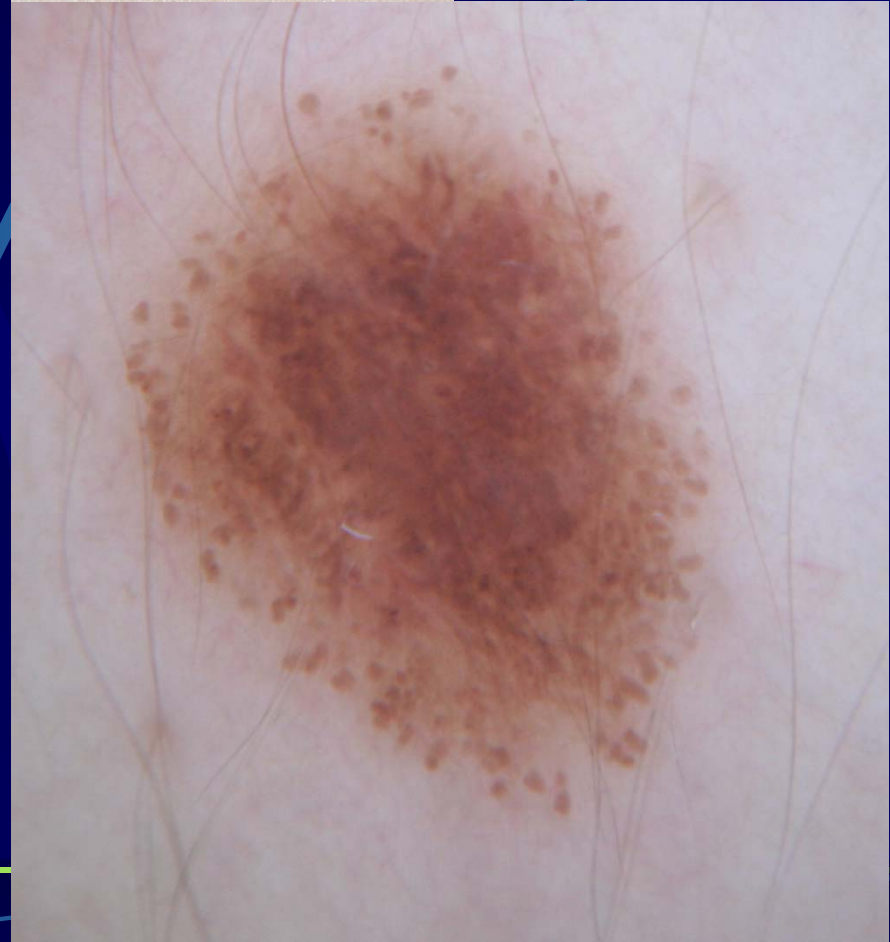
Nokta

- 0.1 mm'den küçük çaplı, siyah, kahverengi, gri veya mavi-gri renkte olabilen küçük, yuvarlak pigment birikimleridir
- Siyah nokta yapısı stratum korneumda melanin / melanosit birikimini, gri nokta ise melanofajları temsil eder
- Renklerine göre histopatolojik karşılıkları farklılık göstermektedir
- *Merkezi ve düzenli nokta/globül:*
 - Melanositik nevus
- *Çevresel ve düzensiz nokta/globül:*
 - Melanom

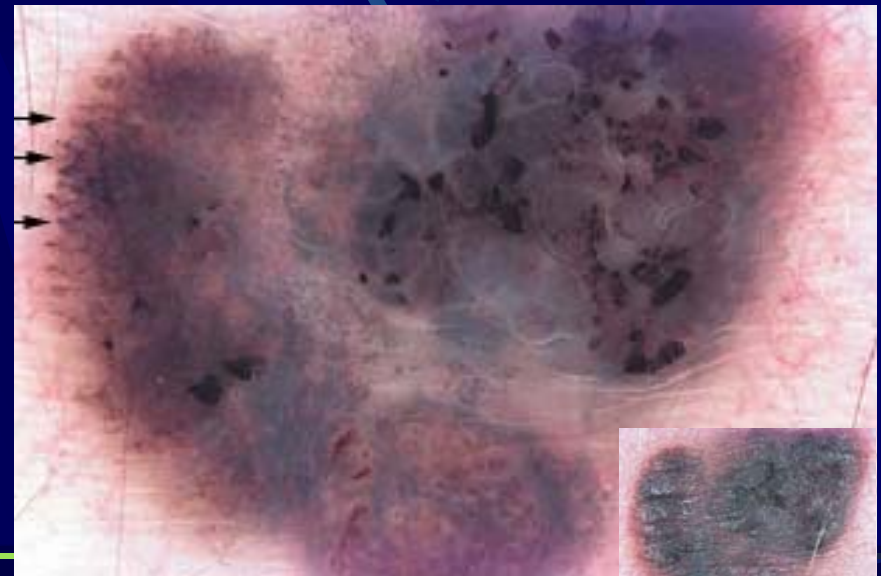
Globül

- Çapları 0.1 mm'den büyük "nokta" yapıları olup, yuvarlak, oval ya da açılı olabilirler
- Alt epidermiste, dermo-epidermal bileşkede veya papiller dermiste kümeleşmiş melanin ya da melanositleri ifade eder

Işınsal yapılar

- Işınsal uzantı ve psödopod kavramlarını kapsar
- Lezyon kenarında görülen lineer veya parmağimsi uzantılar olup, ağ yapısından veya ana kitleden normal deriye doğru yayılır
- Radyal olarak birleşen ya da köprüleşen pigmente melanosit yuvalarını ifade eder
- *Düzenli, radyal, simetrik:*
 - Pigmente Spitz nevüs (Reed)
- *Düzensiz, asimetrik:*
 - Melanom

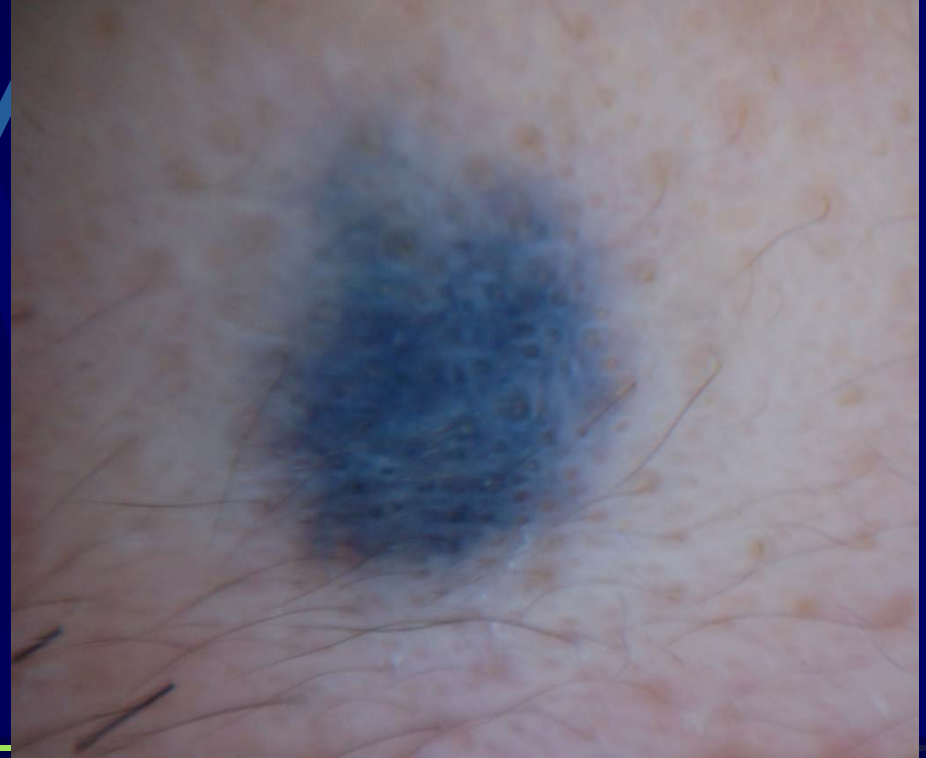
Patlayan yıldız paterni

- Lezyon periferinde radyal dizimli pigmente ışınsal yapıların ve /veya nokta ve lobüllerin varlığıdır
 - Reed/Spitz nevus
 - Melanoma

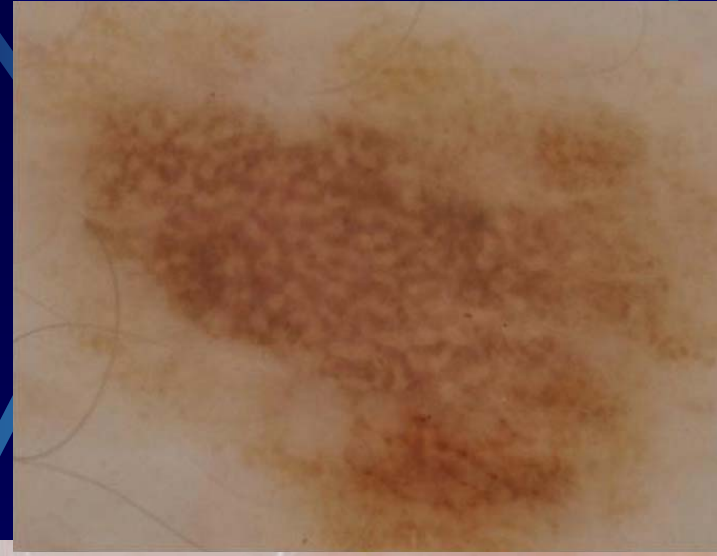
Homojen mavi pigmentasyon

- Pigment ağı ya da diğer özellikler olmaksızın, diffüz, kahverengi, gri-mavi, gri-siyah ya da kıvı-siyah pigmentasyon
 - Mavi nevus
 - Clark nevus
 - Dermal nevus
 - Nodüler ve metastatik melanom
 - Tromboze hemangiom
 - Subungual hematom / hemoraji
 - BCC
 - Tatuaj

Negatif pigment ağı

- Normal pigment ağının aksine, ađ atkıları açık renkte, ađ gözlerinin koyu renkte olan ađ görünümüdür
- Daha az pigmente, elonge rete uzantılarını temsil eder

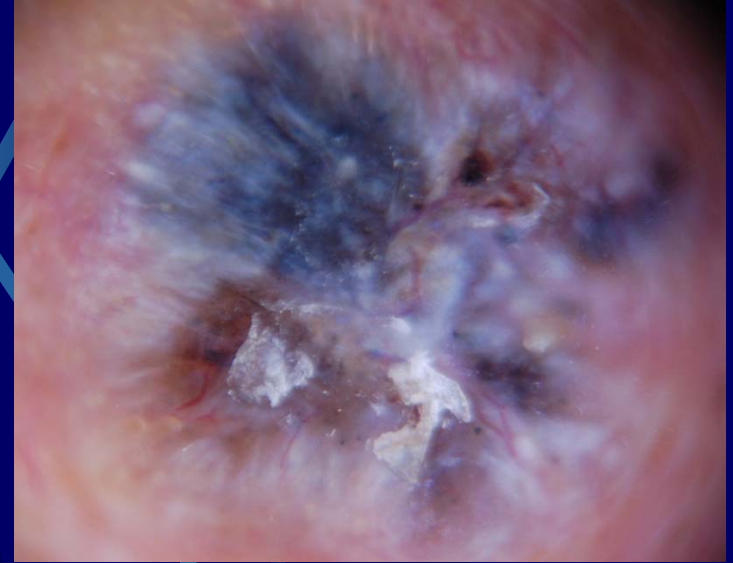
Yapısız alanlar

- Herhangi bir farkedilebilir lokal yapının bulunmadığı homojen bir alanı ifade eder

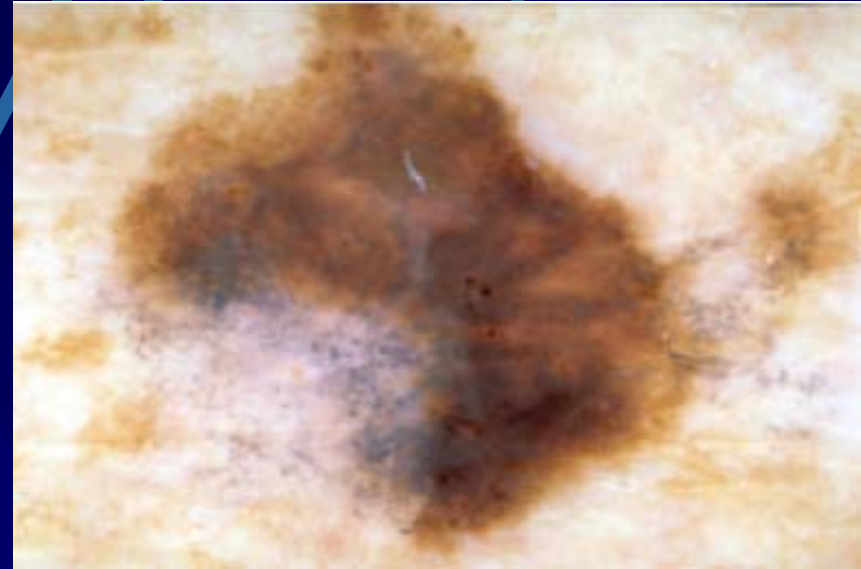
Mavi-beyazımsı tül

- Üzerinde beyaz "buzlu cam" görüntüsü ile birlikte olan, düzensiz, yapısız, mavi bir pigmentasyon alanı; tüm lezyonu kapsayamaz, lezyonun sıklıkla klinik olarak yükselmiş olan kısmını temsil eder
- Yüzeysel dermisteki melanin ya da yoğun pigmente melanosit yuvalarının üstünde yer alan, kompakt ortokeratoz ve hipergranuloz ile birlikte olan akantotik bir epidermisi yansıtır
- Melanomlarda, regresyon alanlarının üzerini örter tarzda bulunur
- **** Mavi nevüslerde görülen "çelik mavisi" pigment ile karıştırılmamalı**

Regresyon alanları

- “Beyaz skatris-benzeri depigmentasyon” ve/veya “serpilmiş karabiber görünümü” kavramlarını kapsar
- Klinik olarak lezyonun yassı kısmına tekabül eder. Her iki kavram birlikteyse melanom için spesifiktir
- Beyaz skatris-benzeri depigmentasyon kalınlaşmış papiller dermisteki fibrozis alanlarını, serpilmiş karabiber görünümü ise papiller dermisteki değişen miktarlardaki melanofajları ifade eder

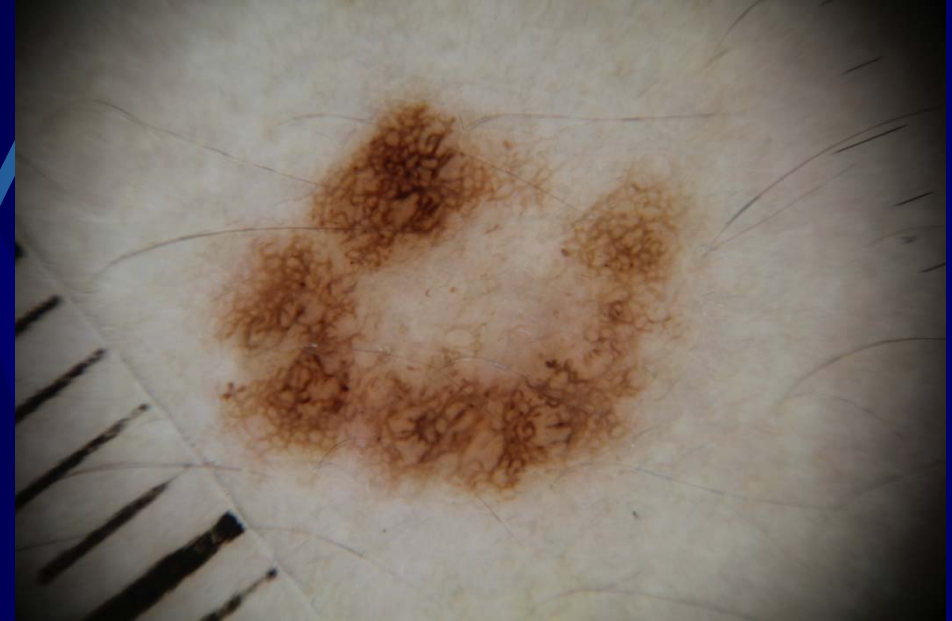
Leke

- Alttaki yapıların görülmesini engelleyen, lezyonda simetrik veya asimetrik dağılım gösteren, lokalize ya da diffüz, siyah, kahverengi ve/veya gri renkte yapısız alanlardır
- Tüm epidermis ve/veya üst dermis boyunca yerleşen yoğun melanin pigment artışına bağlıdır
- *Lokalize düzenli ve difüz düzenli: Benign*
- *Lokalize düzensiz ve difüz düzensiz: Malign*

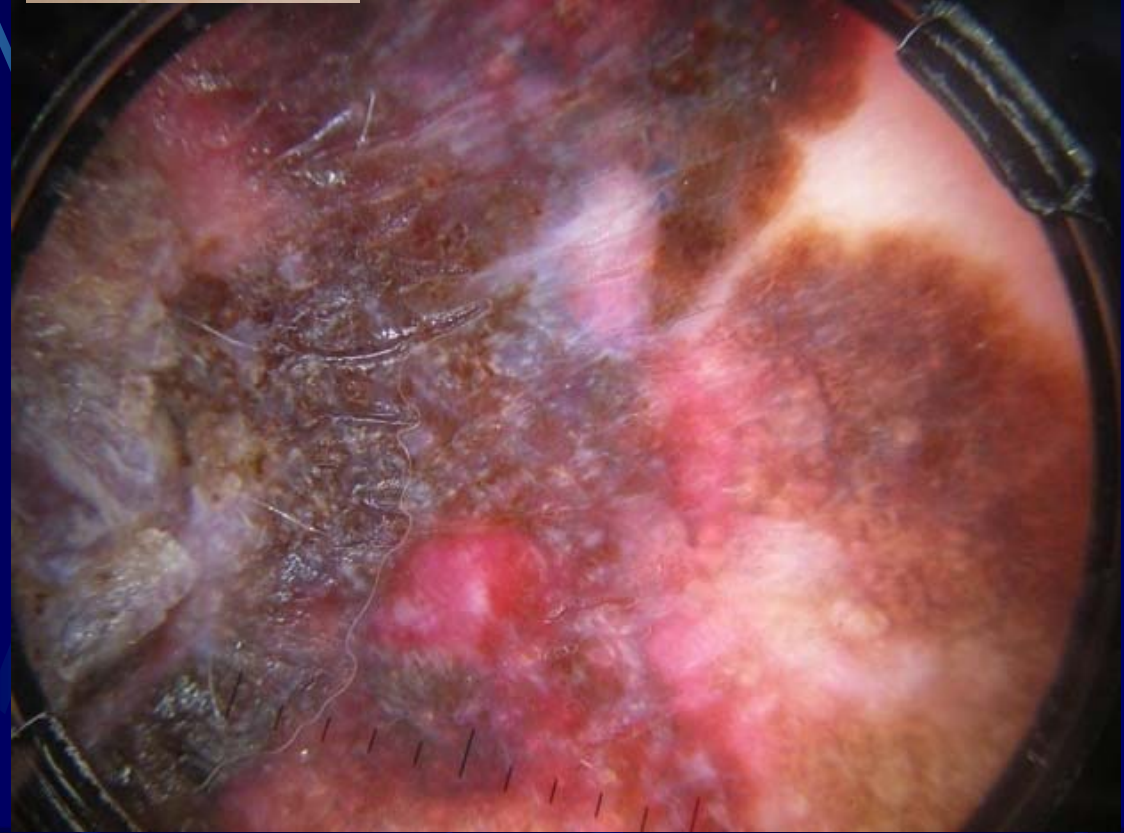
Hipopigmentasyon

- Pigmente bir lezyondaki lokalize ya da diffüz pigment azlığı
- Benign: düzenli ve lezyon merkezinde
- Malign: düzensiz ve herhangi bir yerinde, sıklıkla periferde
- Clark nevus
- Melanom
- Epidermis ya da dermiste melanin pigmentinin azaldığı alanları ifade eder

Beyaz skar-benzeri depigmentasyon

- Çevre deriden daha beyaz homojenöz alanlar olup, histopatolojik olarak papiller dermis içindeki fibrozis, gösterir

Kristal/krizalit benzeri yapılar

- Sadece polarize dermoskopide görülebilen birbirine paralel veya dik biçimde yapılanmış, kısa, parlak, beyaz çizgisel yapılardır
- En sıklıkla bazal hücreli karsinom ve invaziv melanomda olmak üzere, Spitz nevus, dermatofibrom ve liken planus benzeri keratozda da görülürler
- Dermal fibroplaziyi (kollagen demetleri ve yeni kollagen yapılanmaları) ifade eder

“Beyazimsı-kırmızı globüller /alanlar”

- Kırmızımsı-pembe oval veya poligonal, bulanık alanlardır; atipik lineer damarlar içerirler ve kuvvetle melanoma işaret ederler

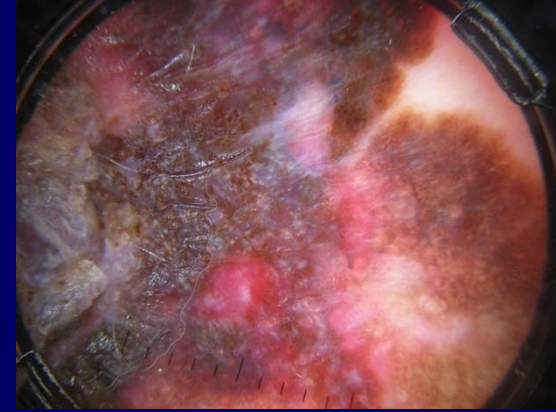
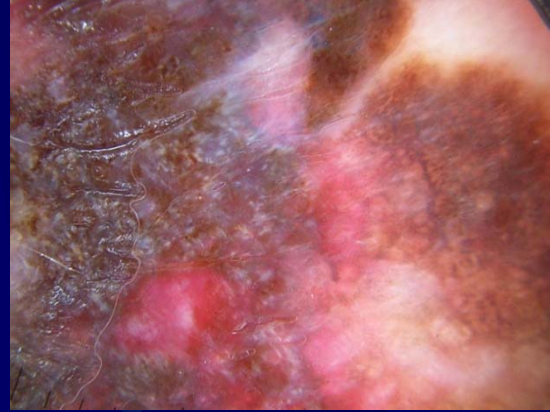
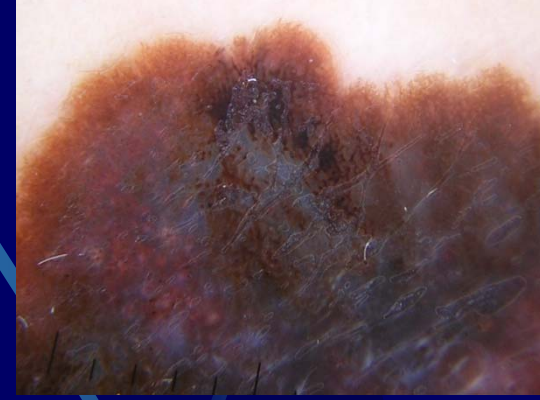
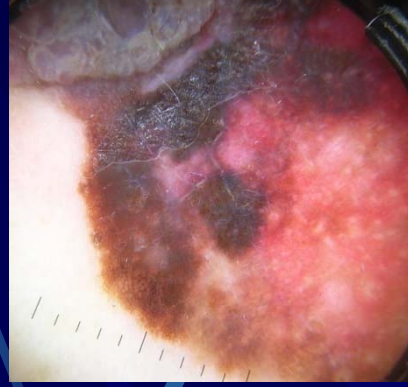

Çok bileşenli patern

- Bir lezyonda ≥ 3 dermatoskopik yapının bulunması
- Benign:
 - merkezi globüller, periferik retikülasyon, simetrik dağılımlı noktacıklar)
- Malign:
 - atipik/düzensiz ve asimetric dağılım gösteren yapılar)
 - Melanoma (karakteristik özelliklerinden)
 - BCC
 - Akkiz ve konjenital nevuslar
 - Seboreik keratoz
 - Angiokeratom

Çok bileşenli patern

Seboreik keratozda görülen yapılar

- Multipl miliyum benzeri kistler
- Komedon benzeri açıklıklar
- Düzensiz kripter/beyin benzeri patern
- Ekzofitik papiler yapılar
- Güve yeniği kenar
- Parmak izi görünümü
- Tombul parmak bulgusu
- Jöle bulgusu

Multipl milyum benzeri kistler

- Çok sayıda, çeşitli büyüklüklerde beyaz veya sarımsı, yuvarlağımsı yapılardır
- İntraepidermal keratin kistlerini temsil eder
- Genellikle seboreik keratozda görülür
- ****Bazı doğumsal nevüslerde ve papilomatöz MN'lerde de görülebilir**

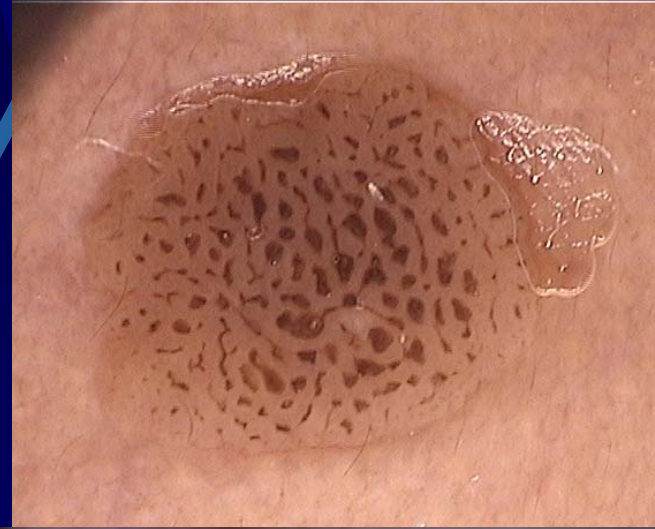
Komedon-benzeri açıklıklar

- Sarı-kahve veya kahve-siyah yuvarlak veya düzensiz şekilli yapılardır
- Epidermal invaginasyonlarda ve dilate folliküler açıklıklarda yerleşmiş keratin tıkaçları ifade eder
- Açık komedona benzer; seboreik keratozda görülür
- ** *Bazen papillomatöz nevüslerde de görülebilir*

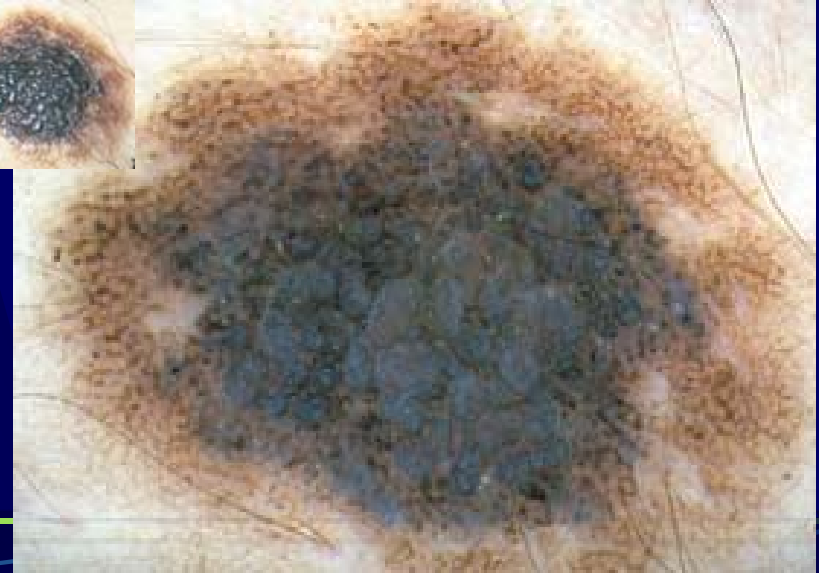
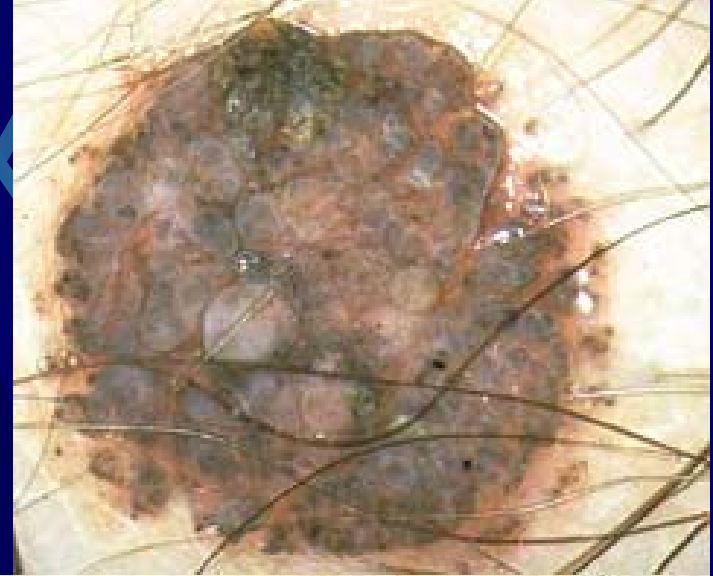
Fissürler, Beyin-benzeri yapılar

- Beyin benzeri bir görünüm oluşturan, kabarıklıklar arasındaki koyu kahve oluklar olup, seboreik keratozun karakteristiğidir
- Akantotik epidermis invaginasyonlarını temsil eder
- CMN'lerde ve dermal nevüslerde de görülür

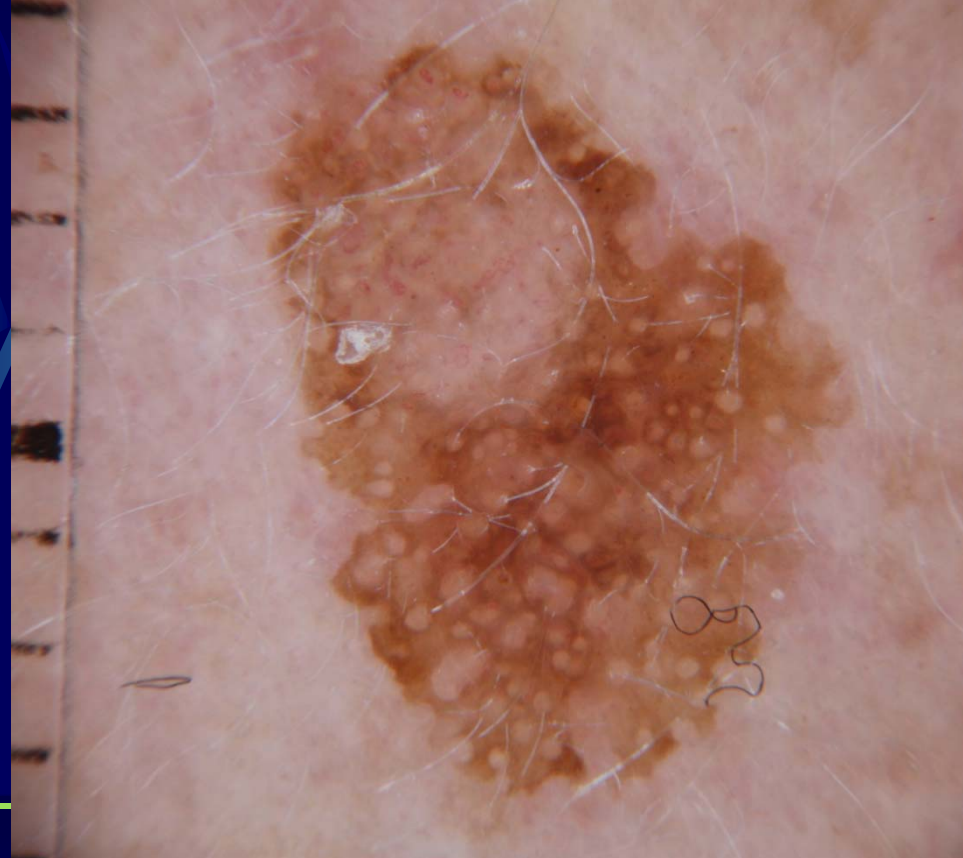
Ekzofitik papiler yapılar

- Genellikle kabarık lezyonlarda görülen belirgin papilliform yapılardır
- Yan yana toplanmış, kubbe şekilli yapılar olup, sıklıkla düzensiz kriptlerle aralanırlar
- Belirgin papillamatoz mevcuttur

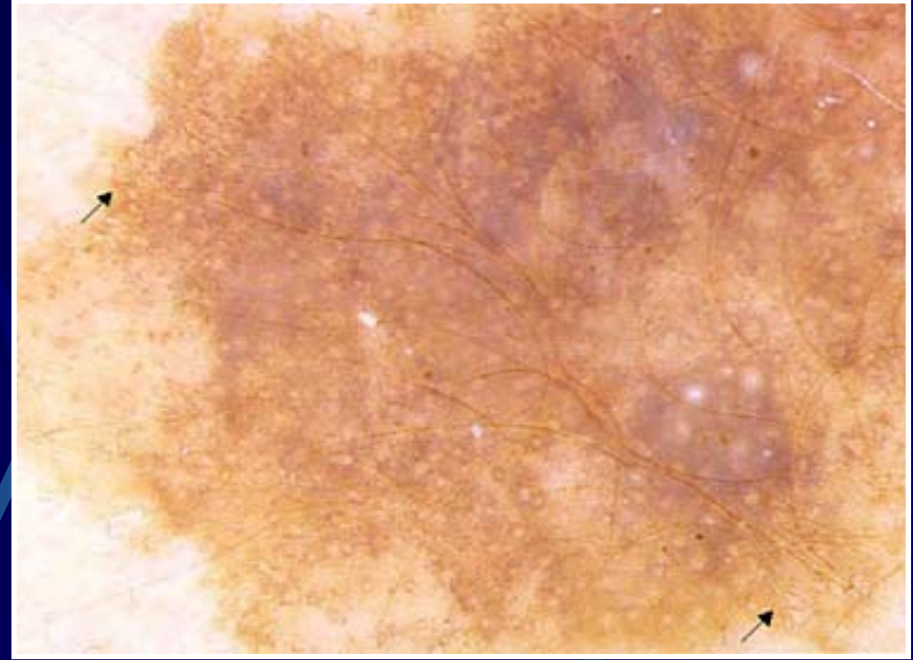
Güve yeniği kenar

- Solar lentigo ve yassı seboreik keratozların keskin kenarlarında görülen konkav girintilerdir

Parmak izi görünümü

- Parmak izini andıran açık kahverengi ince paralel çizgilerden oluşan ağ benzeri yapıdır
- Akantotik epidermisin invaginasyonlarını temsil eder

Tombul parmak bulgusu

- Seboreik keratozun serebriform yüzeyinde girusların oluşturduğu kalın, lineer, kavisli, dallanmış veya oval/halka yapılarıdır
- Keratin materyal ile dolu sulkuslarla çevrelenmiş epidermis/dermis uzantısıdır

“Jöle bulgusu” (Jöle benzeri kenar)

- Jöle yayması gibi gözüken, deri yüzeyindeki açık-kahverengi pigmentasyondur
- Bu bulgu yassı, endofitik seboreik keratozlarda ve buna bağlı ilerleyen solar lentigolarda görülebilir.

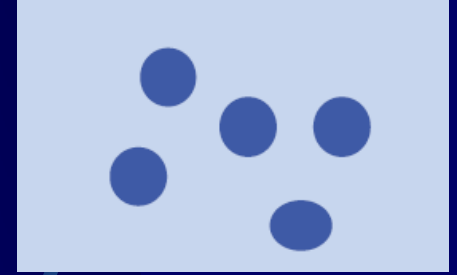

BHK'da paternler

- **Multipl mavi-gri globüller**
- **Yaprak benzeri alanlar**
- **Tekerlek benzeri alanlar**
- **Büyük mavi-gri oval yapılar**
- **Dallanan damarlar**
- **Ülserasyon**
- **Kısa ince yüzeyel telanjiektazi**
- **Multipl küçük erozyonlar**
- **Konsantrik yapılar**
- **Multipl odaklanmayan mavi-gri noktalar**
- **Parlak pembe-beyaz alanlar**
- **Mavi-beyazımsı tül**

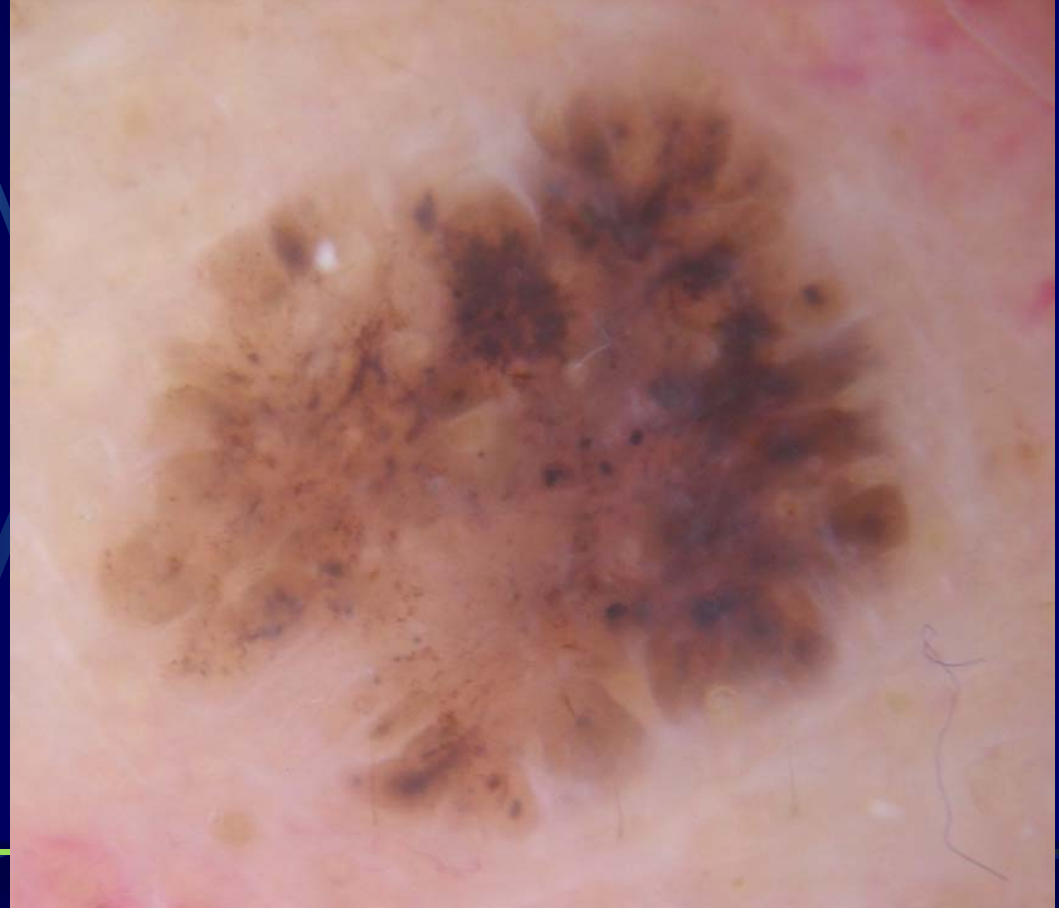
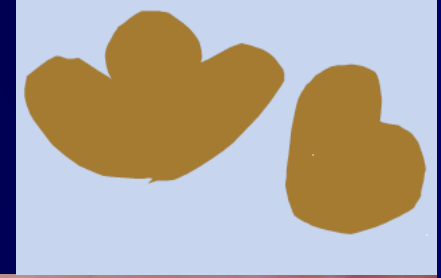
Multipl mavi-gri globüller

- Multipl, mavi-grimsi renkli, “serpilmiş karabiber görünümü”ndeki mavimsi beneklerden daha büyük yuvarlak yapılardır
- Papiller veya retiküler dermiste yerleşmiş, içlerinde veya stromalarında pigment kümeleri içeren, küçük yuvarlak tümör

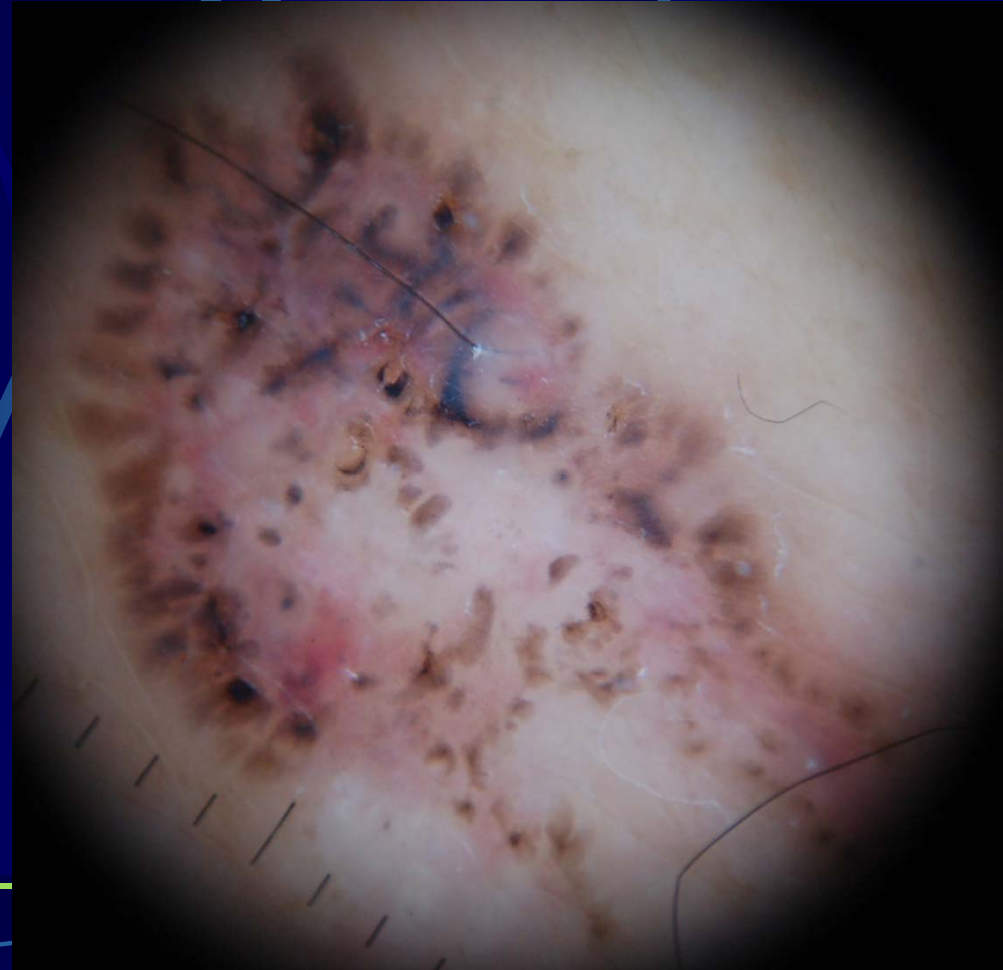
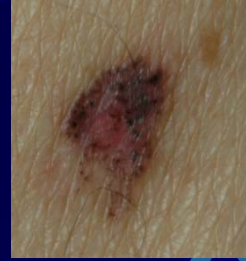
Yaprak-benzeri alanlar

- Akçaağaç yaprağına benzer, kahverengiden gri-maviye değişen renklerde yapılar
- Hiçbir zaman bir pigment ağından köken almayan ve genellikle komşu konflue pigmente alanlardan başlamayan sınırları belirgin pigmente adalar

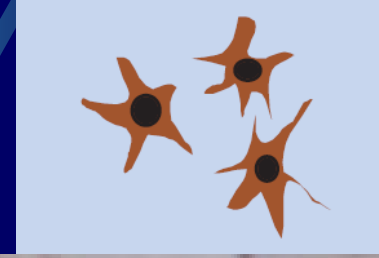
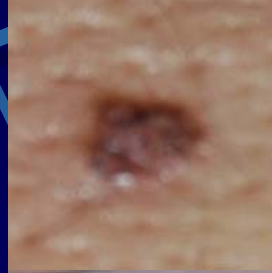
Yaprak-benzeri alanlar

- Histopatolojik olarak; çoğunlukla papiller dermiste, nadiren ise retiküler dermiste yerleşen,
- epidermisle multifokal bağlantıları olan,
- lobüler uzantılarla yer yer birleşmeler gösteren,
- içlerinde ve / veya stromalarında pigment kümeleri içeren, multifokal tümör yuvaları

Tekerlek benzeri alanlar

- Sıklıkla daha koyu-kahve, siyah veya mavi renkte, santral bir eksende birleşen, tekerlek çubuğu görünümünde ışınsal (radyal) uzantılar

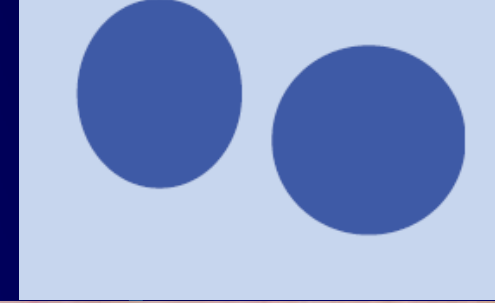
Tekerlek benzeri alanlar

- Epidermis veya papiller dermiste, yüzeyel yerleşimli,
- epidermiste aralarında parmaklı uzanımlarla birden fazla odakta bağlantı olan veya papiller dermise lokalize ve ısınsal uzantıları olan,
- epidermiste follikül epiteli arasında köprüleşme şeklinde bağlantı kuran,
- Merkezinde veya stromalarında pigment kümeleri içeren, multifokal tümör yuvaları

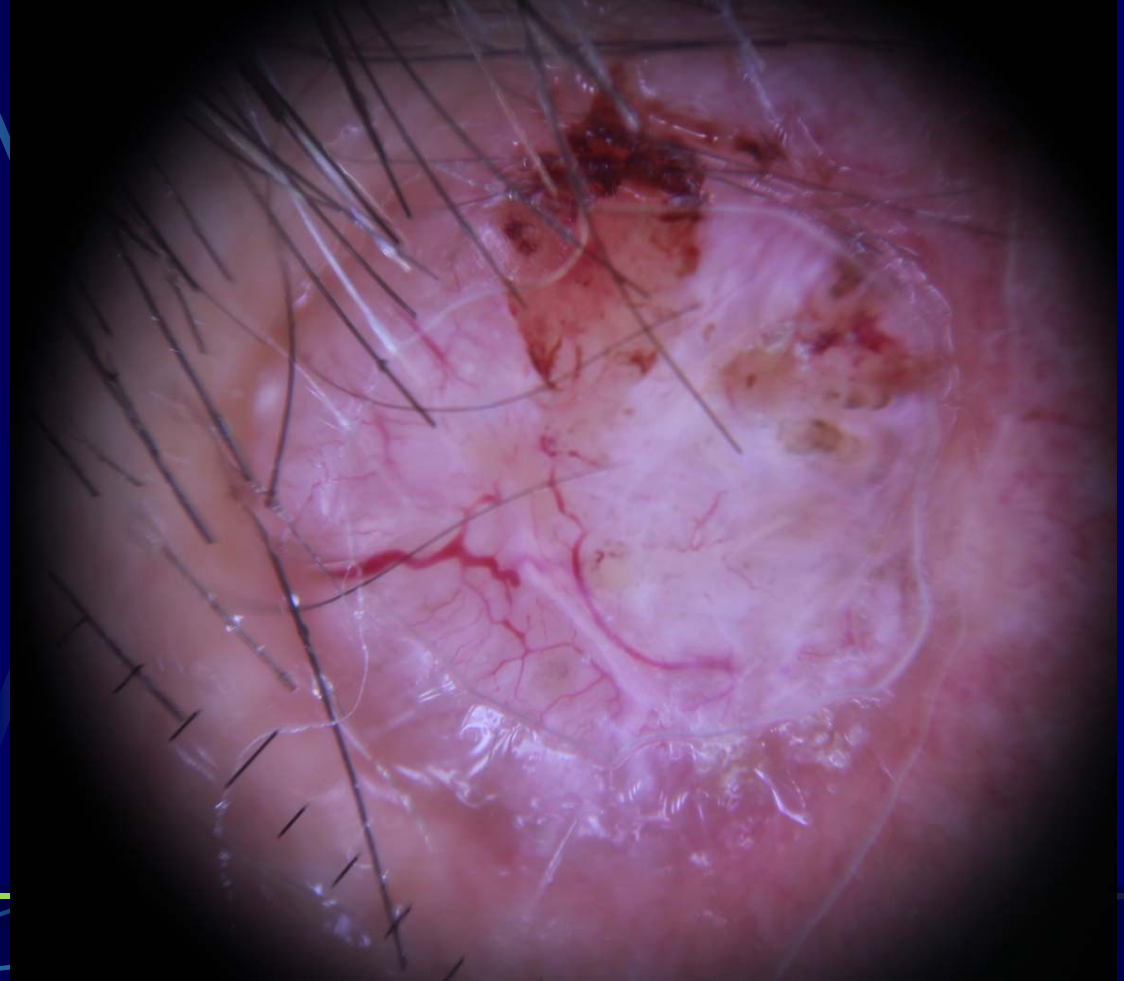
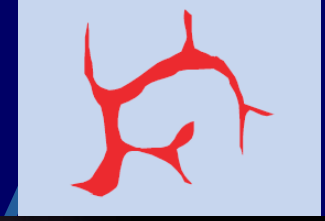
Büyük mavi-gri oval yuvalar

- Globüllerden daha büyük, tümörün pigment gövdesinden bağımsız,
- iyi sınırlı, birleşen ya da yakın yerleşimli,
- mavi-gri renkli veya kahverengi pigmentli ovoid veya hafif uzun şekilli yapılardır
- Pigmente bazoloid tumor adacıklarını temsil eder

Dallanan damarlar

- Tumor yüzeyine yakın seyrettiği için net olarak görülebilen,
- ağaç dallarına benzer şekilde dallanma gösteren (kalından inceye doğru uzanan),
- çapları ≥ 2 mm, telenjektatik kırmızı renkte damarlardır

Ülserasyon

- Travma öyküsü olmadan epidermisin yokluğu
- Sıklıkla koagüle kan pıhtıları ile birlikte

Kısa ince yüzeyel telanjiektazi

- Küçük ve kısa, düzensiz dağılan , belirgin şekilde dallanma göstermeyen damarlar
- Dallanan damarlar bulgusunun erken dönemini temsil eder
- Yüzeyel tip BHK'da daha sık gözükür

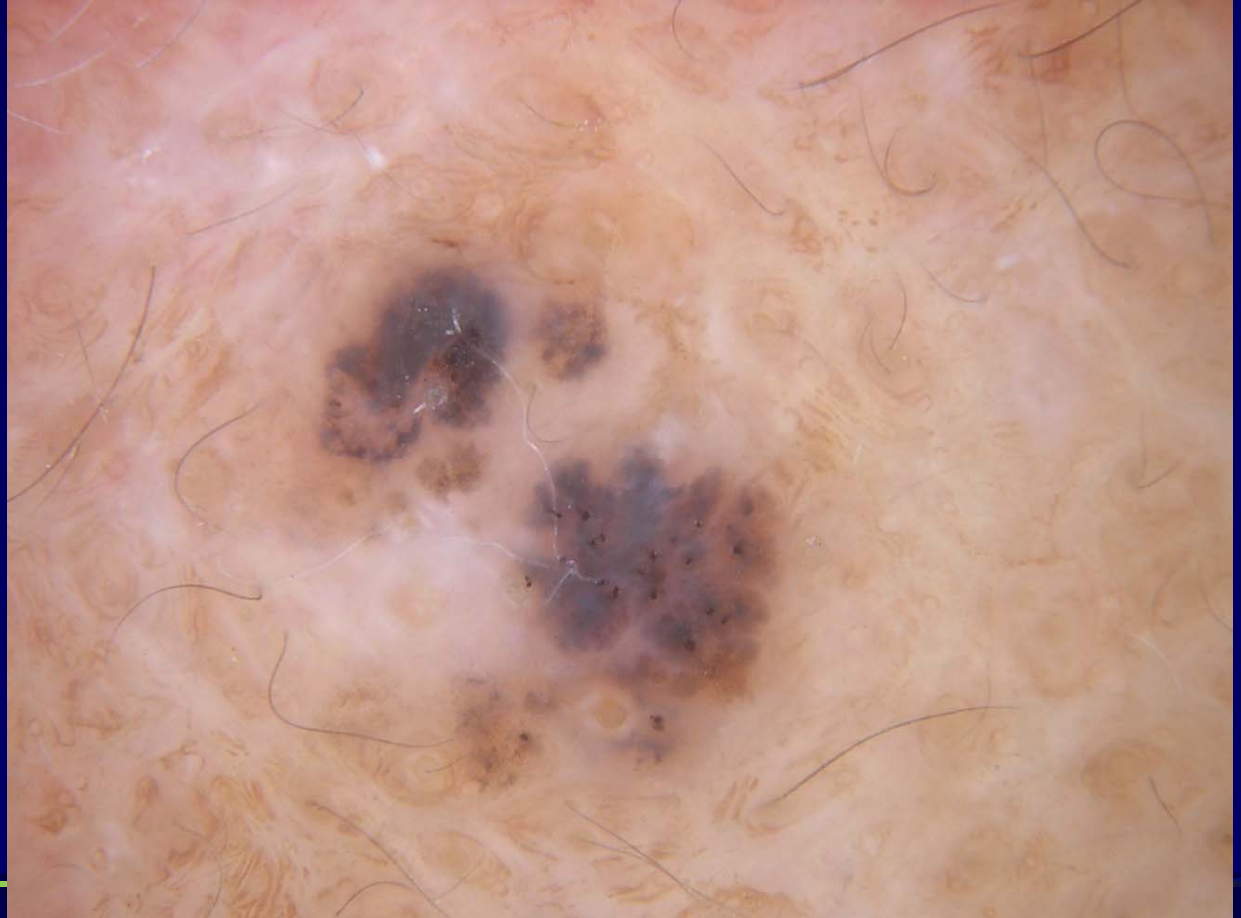
Multipl küçük erozyyonlar

- Tam veya kısmen epidermisin kaybıyla karakterize 1mm'den küçük yüzeysel erozyyonlar
- Ülserasyon bulgusunun erken dönemi

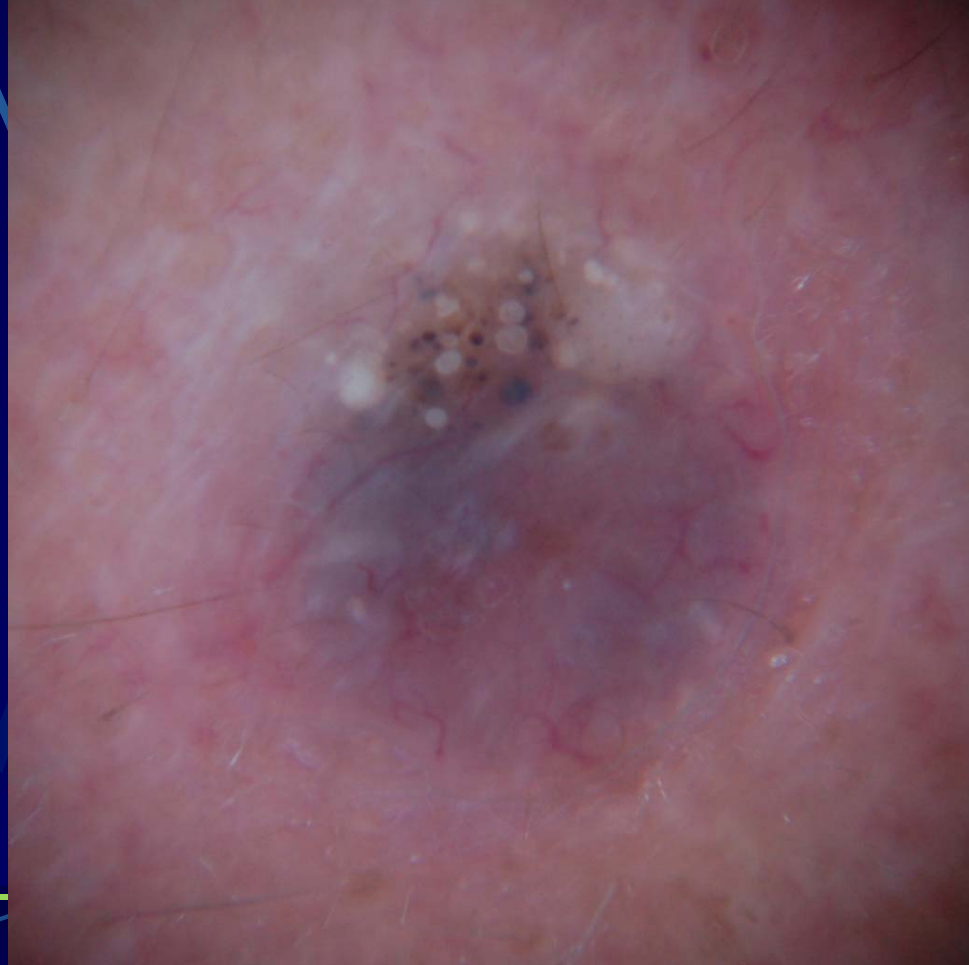
Konsantrik yapılar

- Düzensiz şekilli globül benzeri yapılar
- Mavi, gri, kahverengi ve siyah gibi farklı renklerde olabilirler
- Tekerlek benzeri yapıların erken dönemi

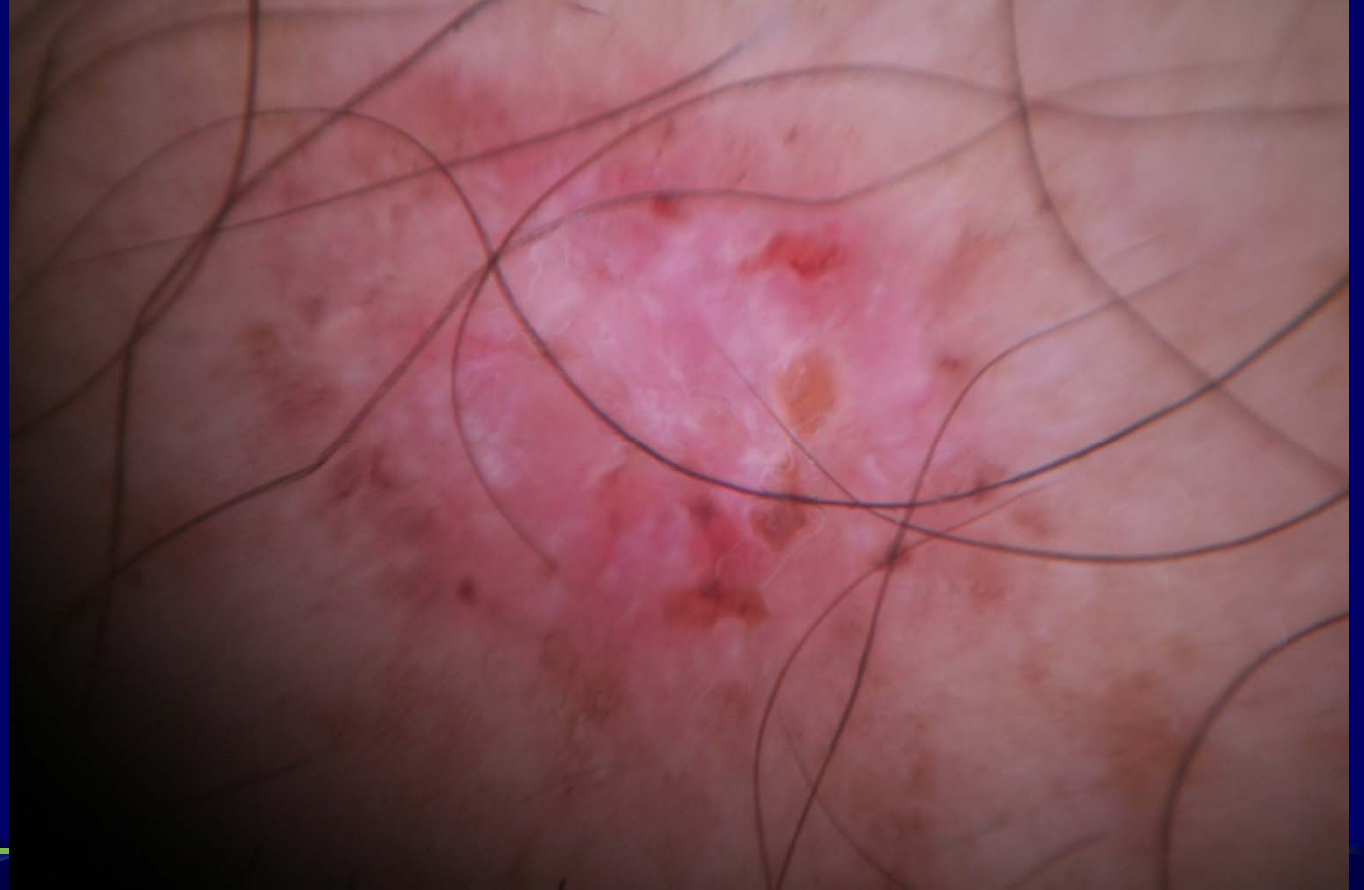
Multipl mavi-gri noktalar

- Dermoskopik olarak bir bölgeye odaklanmış çok sayıda mavi-gri noktalar
- Multiple mavi-gri globüllerin erken dönemi

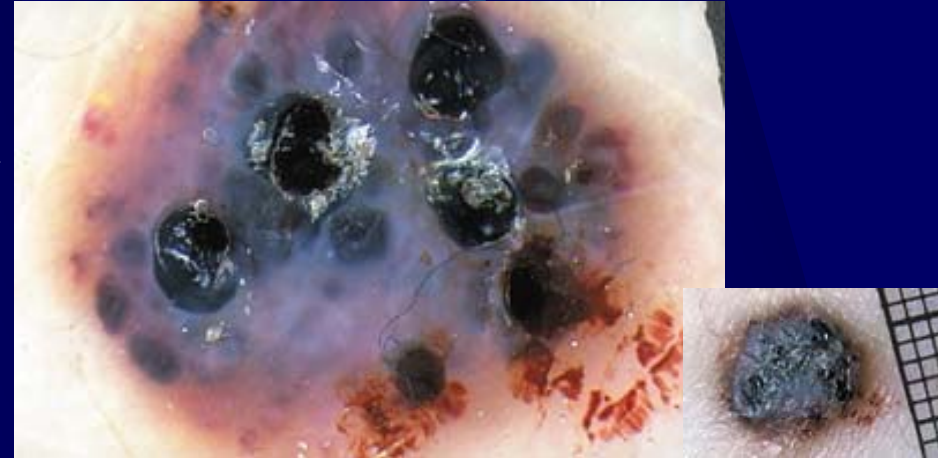
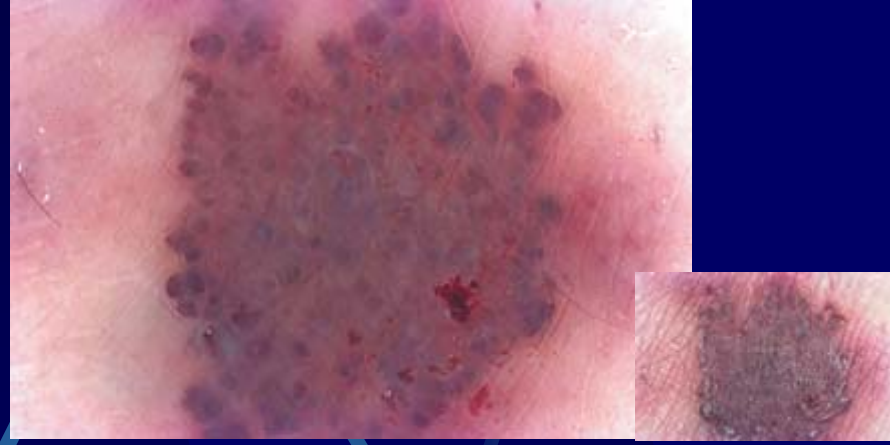
Parlak pembe-beyaz alanlar

- Pembe ve süt-beyazı yapısız alanlar
- Histopatolojik olarak dermisin fibrosiz ve skarlaşmasını n bulgusudur

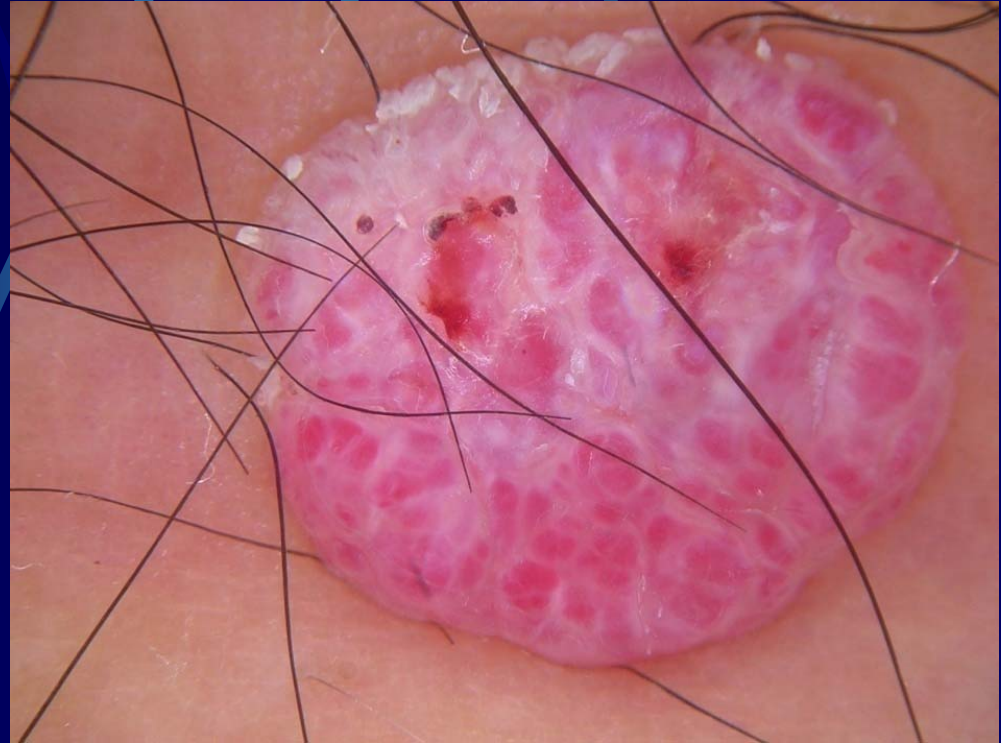
Laküner patern

- İyi sınırlı, yuvarlak-oval, kırmızı, kırmızı-mavi, kırmızı-siyah renkli yapılar olan “laküner”in lezyon geneline hakim olmasıdır
- Laküner dilate kan damarlarını ifade eder
- Bunlar tromboze olduklarında siyah renkte görünebilirler

Laküner patern

- Küçük kırmızı gölcükler
 - Hemangioma
 - Angioma
 - Angiokeratoma

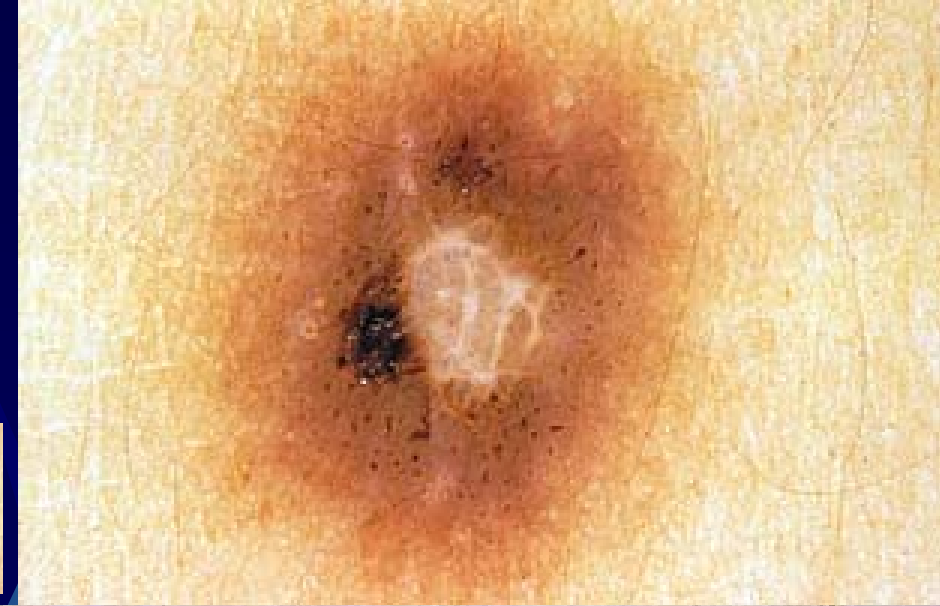
Dermatofibromada görülen yapılar

- Merkezi beyaz yama
- Periferik ince pigment ağı

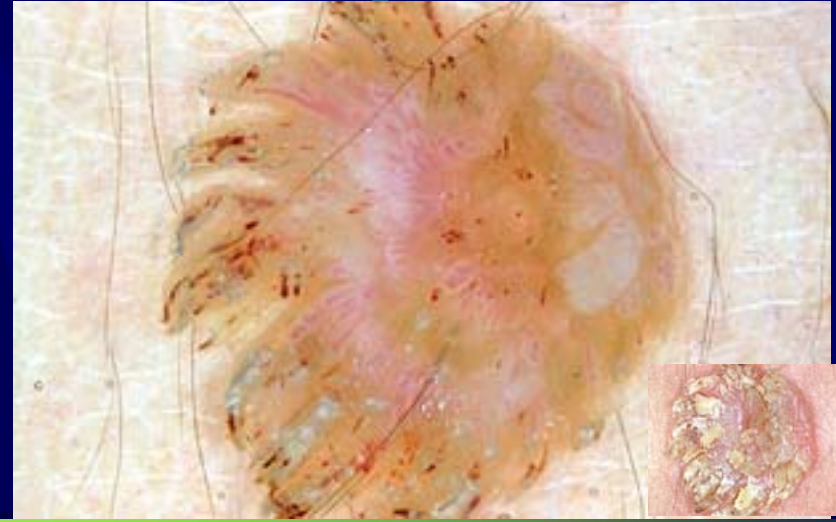
Merkezi-beyaz yama

- Dermatofibromda görülür

Non-spesifik patern

- Bilinen tanımlı paternlerin hiçbirisine uymayan paterndir
 - Melanoma

Vasküler yapılar

- **Virgül damarlar** : Melanositik nevuslar, dermal nevus, nadiren melanom
- **Taç damarlar** : Lezyonu çelenk gibi saran, eğik, çok nadiren dallanan damarlar; hemen her zaman sebace hiperplazide, merkezi beyaz-sarı globullerle birlikte görülür
- **Dallanan damarlar** : BCC, Melanom, Seboreik keratoz
- **Firkete benzeri damarlar** : Lineer damarların keskin bir şekilde bükülerek adeta firkete gibi birbirine paralel hale gelen 2 kısım oluşturmasıdır. Atipik damarlar olup melanomda daha kalın, keratinize tumorlerde ise daha ince ve sıklıkla beyazımsı bir halo ile çevrilidirler. SK, SCC, Keratoakantom, MN
- **Noktalı damarlar** : Melanositik tümörler, SK ve BCC
- **Lineer irregüler damarlar** : Melanom

Vasküler yapılar

- **Regresyon içindeki damar** : Regresif MM
- **Glomerüler damarlar** : Noktasal damarların bir çeşidi olup lineer şekilde ya da kümeleşmiş halde bulunan, böbrek glomerülüsünü andırır gibi sıkı bir şekilde sarılmış lineer damarlardır. Bowen Hastalığı
- **Çilek patern** : Pembe-kırmızı psödoağ yapısı oluşturan eritem zemininde, follikül ağızlarının sarımsı keratotik tıkaçlarla dolması ve beyaz bir hale ile çevrilmesidir. Beyaz-sarı yüzey skuamı da vardır. Yüz yerleşimli non-pigmente aktinik keratozlarda görülür.
- **Tirbuşon damarlar** : Düzensiz ve kalın-sarmallı “atipik” damarlar; en sık melanom ve melanom metastazında görülür
- **İnci dizisi damarlar** : Nokta damarların retiküler dizilimde veya inci dizisi gibi düzenle sıralanmasıdır; berrak hücreli akantom'da tanımlanmıştır.

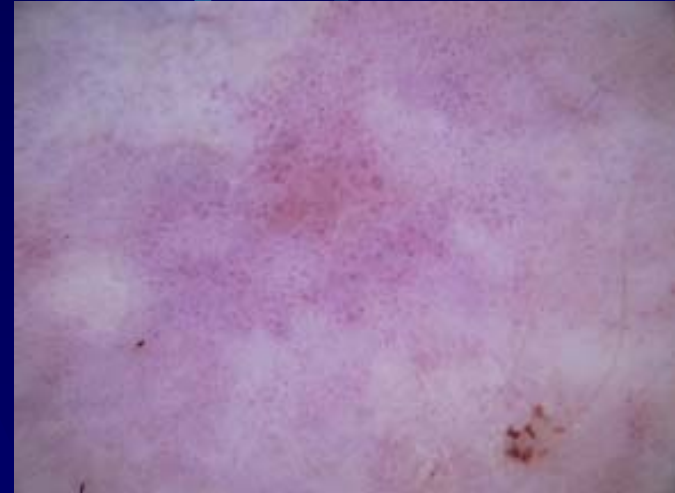
Dallanan damarlar

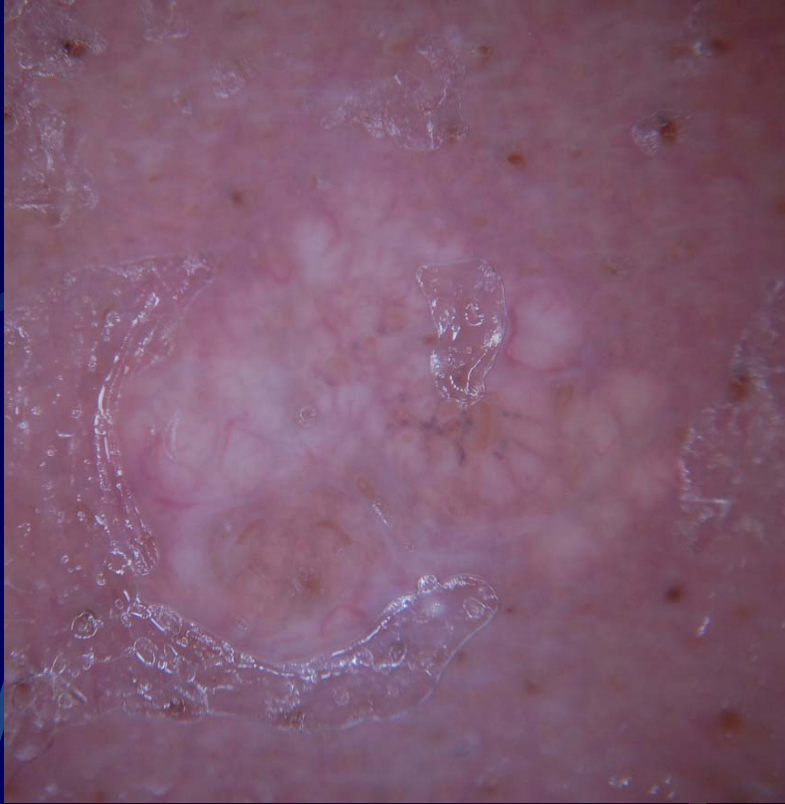
Virgöl damarlar

Nokta damarlar

Glomerüler damarlar

Ta damarlar

Firkete benzeri damarlar

Teşekkür ederim